

Розділ VI

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО, ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

DOI: 10.33663/1563-3349-2022-33-385-395

УДК 347.457

А. Ю. БАБАСКІН,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник*
ORCID: 0000-0001-6624-1876

ПРАВОВА ПРИРОДА ДОГОВОРУ ПЛАТІЖНОГО РАХУНКА В ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

У статті досліджується правова природа договору платіжного рахунка в цивільному законодавстві України, який розглядається як вид договору банківського рахунка і визначається як договір про надання платіжних послуг та є консенсуальним, двостороннім, може бути оплатним або безоплатним. Такий договір слід віднести до каузальних правочинів, і залежно від умов він може бути безстроковим або строковим. Договір платіжного рахунка є близьким до публічного договору та на практиці буде укладатись переважно за моделлю договору приєднання. Аналізуються його особливості.

Ключові слова: платіжний рахунок, договір платіжного рахунка, договір банківського рахунка, платіжна установа, фінансова установа, банк, небанківська фінансова установа, грошові зобов'язання, проценти.

Babaskin Anatoliy. Legal nature of the payment account agreement in the civil legislation of Ukraine

In the article the author investigates the legal nature of the payment account agreement in the civil legislation of Ukraine. The author considers the payment account agreement as a type of bank account agreement. This agreement is an agreement on the provision of payment services, which is characterized by the

* **Babaskin Anatoliy**, Doctor of Juridical Sciences (Ph. D.), Senior Research Officer

following: it is consensual, bilateral, may be paid or free. Since, when concluding a bank account agreement, the parties pursue a certain goal (non-cash payments, cash transactions, etc.), the payment account agreement should be attributed to causal transactions. Depending on the terms of the contract, it can be indefinite or fixed-term. The payment account agreement is close to a public agreement, and in practice should be concluded mainly according to the model of the accession agreement.

Key words: *payment account, payment account agreement, bank account agreement, payment institution, financial institution, bank, non-bank financial institution, monetary obligations, interest.*

Актуальність теми. Верховною Радою України прийнятий Закон України «Про платіжні послуги» від 30 червня 2021 р. № 1591-IX (надалі – Закон), який набрав чинності 1 липня 2021 р.¹ Згідно з прикінцевими та перехідними положеннями Закон вводиться у дію з 1 серпня 2022 р., а відтак втратить чинність Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (2001 р.)². Завдяки цьому відбудеться імплементація до законодавства України положень низки нормативно-правових актів ЄС, зокрема, Директиви (ЄС) 2015/2366 Європейського Парламенту та Ради від 25.11.2015 р. про платіжні послуги на внутрішньому ринку та про внесення змін до Директив 2002/65/ЄС, 2009/110/ЄС і 2013/36/ЄС та Регламент (ЄС) № 1093/2010, яка скасовує Директиву 2007/64/ЄС³ (далі – Директива 2015/2366). Ця імплементація відбудеться на виконання Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106⁴, відповідно до Концепції реформування платіжного законодавства України від 23 липня 2019 р.⁵

Із введенням Закону в дію в Україні відбудеться істотне розширення кола фінансових платіжних послуг та кола їх надавачів. При цьому згідно з перехідними та прикінцевими положеннями Закону главу 72 ЦК України буде доповнено пар. 3 «Платіжний рахунок» (ст. 1076.9, 1076.10). З огляду на це набуває значення дослідження цивільного законодавства, яке буде введено у дію разом із введенням у дію Закону.

Огляд літератури з теми дослідження. Питання правової природи банківських рахунків досліджувались у дисертаційних роботах: Є. М. Патрушева «Правові основи діяльності комерційних банків України по розрахунках»: автореф. канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 1995; І. М. Жукова «Договір на відкриття та обслуговування банківського рахунка»: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Донецьк, 1998; О. В. Васьковського «Правове регулювання відносин за договором на розрахунково-касове обслуговування: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Львів, 2004; С. М. Половко «Правове регулювання банківських валютних операцій в Україні»: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 Київ, 2004; І. А. Безклубого «Теоретичні проблеми банківських правочинів»: автореф. дис. докт. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2006; Я. О. Хірс «Цивільно-правове регулювання розрахункових відносин за зако-

нодавством України»: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2011 тощо. Аналізу цієї проблематики також були присвячені праці вітчизняних і зарубіжних цивілістів, зокрема: М. М. Агаркова, В. А. Белова, М. І. Брагінського, Ю. В. Ващенко, С. В. Глібо, Л. Г. Єфімова, О. С. Іоффе, А. Я. Курбатова, Л. А. Лунца, Л. А. Новосолової, О. М. Олійника, О. П. Орлюк, О. П. Подцерковного, Н. Ю. Рассказовой, С. В. Сарбаш, Е. А. Суханова, К. А. Флейшиц та ін.

Постановка проблеми. Попри те, що питанням правового регулювання договору банківського рахунка присвячена значна кількість наукових публікацій українських авторів, окремих досліджень правового регулювання договору платіжного рахунка в українській цивілістичній науці не проводилось через відсутність у цивільному законодавстві України такої договірної конструкції. Зазначене з урахуванням імплементації до законодавства України норм Директиви 2015/2366 зумовлює потребу у проведенні таких наукових досліджень.

Мета та завдання дослідження – на основі аналізу законодавства України, нормативно-правових актів ЄС, наукових досліджень у сфері цивільного права та банківського законодавства дослідити норми законодавства України, що регулюють договір платіжного рахунка. Для досягнення мети поставлені такі завдання: провести аналіз правової природи договору платіжного рахунка; визначити співвідношення договору платіжного рахунка із договором банківського рахунка; визначити норми щодо договору банківського рахунка, які субсидіарно застосовуються до договору платіжного рахунка.

Виклад основного матеріалу. Із введенням у дію Закону в ЦК України буде запроваджена конструкція договору платіжного рахунка (пар. 3 гл. 72 ЦК України). Враховуючи розташування пар. 3 гл. 72 ЦК України у структурі Кодексу та норми ч. 3 ст. 1076.9 ЦК України, які передбачають субсидіарне застосування до відносин сторін у зв'язку з відкриттям, обслуговуванням та закриттям платіжного рахунка, положень пар. 1 гл. 72 ЦК України «Загальні положення про банківський рахунок», можна дійти висновку, що договір платіжного рахунка є видом договору банківського рахунка, які співвідносяться як вид та рід. Цей договір є договором про надання платіжних послуг, який укладається між надавачем платіжних послуг та користувачем відповідно до вимог законодавства, на узгоджених сторонами умовах у письмовій формі (паперовій або електронній), у т. ч. шляхом приєднання користувача до договору, розміщеного у доступному для клієнта місці у надавача платіжних послуг та на його вебсайті в мережі Інтернет (ч. 2 ст. 29 Закону). Він є правовою підставою для відкриття небанківським надавачем платіжних послуг користувачу платіжних послуг платіжного рахунка, який використовується останнім виключно для цілей виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства. Зазначимо, що підхід національного законодавця в цьому питанні суттєво не відрізняється від легальної дефініції поняття «платіжний рахунок», що наведена у Директиві 2015/2366. Остання

визначає платіжний рахунок як «рахунок, що відкритий на ім'я одного або декількох користувачів платіжних послуг для виконання платіжних операцій» (п. 12 ч. 1 ст. 4). Зазначимо, що на відміну від України вказані норми Директиви 2015/2366 були дослівно імплементовані у законодавство багатьох країн ЄС (прикладом чого є арт. L314-1 Валютно-фінансового кодексу Франції⁶, п. 17 ч. 1 § 1 Закону Німеччини «Про пруденційний нагляд за платіжними послугами»⁷). І хоча у дефініції платіжного рахунка у п. 66 ч. 1 ст. 1 Закону відсутнє посилання на те, що цей рахунок є іменним, таке посилання є в наявності у ч. 6 ст. 65 Закону. Своєю чергою відсутність у Законі посилань на можливість відкриття платіжного рахунка на ім'я декількох користувачів платіжних послуг пов'язане із тим, що, на відміну від цивільного законодавства країн – членів ЄС^{8, 9} та країн колишнього СРСР^{10, 11}, у законодавстві України проблема щодо відкриття рахунка на ім'я декількох користувачів платіжних послуг не вирішена.

Характеризуючи договір платіжного рахунка, слід зазначити, по-перше, що такий рахунок характеризується особливістю суб'єктного складу сторін. Якщо стороною договору банківського рахунка з боку надавача фінансових послуг є банк (ч. 1 ст. 1066 ЦК України), за договором платіжного рахунка такою стороною є виключно небанківський надавач платіжних послуг. Легальне визначення цього поняття наведено в Законі лише через таку ознаку, як його відмінність від банку, та за допомогою норми, яка відсилає до норм, що визначають перелік таких юридичних осіб (п. 40 ч. 1 ст. 1 Закону). Відповідно певна деталізація цього поняття надається шляхом віднесення до нього низки надавачів платіжних послуг, зазначених у пп. 2–7 ч. 1 ст. 10 Закону (платіжні установи (у тому числі малі платіжні установи); філії іноземних платіжних установ; установи електронних грошей; фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг; оператори поштового зв'язку; надавачі нефінансових платіжних послуг).

З огляду на це та з урахуванням норм ч. 1 ст. 5, ч. 2 ст. 63 Закону можна дійти висновку, що право надавати платіжні послуги на підставі договору платіжного рахунка мають лише небанківські надавачі платіжних послуг, які отримали ліцензію НБУ на надання фінансових послуг, перелічених у пп. 1–3 ч. 1 ст. 5 Закону, які включені НБУ до Реєстру платіжної інфраструктури.

Однак не всі з перелічених у пп. 2–7 ч. 1 ст. 10 Закону небанківських надавачів платіжних послуг можуть отримати відповідну ліцензію та відповідно бути стороною договору платіжного рахунка. Це зумовлено таким.

У силу Закону платіжні установи (у т. ч. малі платіжні установи), оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, акредитовані філії іноземної платіжної установи мають право надавати платіжні послуги, пов'язані із відкриттям, веденням платіжного рахунка (зарахування коштів, видача коштів з рахунка готівкою, виконання інших платіжних операцій, закриттям платіжного рахунка), які має право здійснювати небанківський надавач платіжних послуг згідно з отриманою ним ліцензією на надання платіжних послуг (ч. 5, 8 ст. 10 Закону). На відміну від цього «інші фінансові установи»,

що діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг у випадках, визначених Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг, мають право надавати лише послугу переказу коштів без відкриття рахунків та послугу з еквайрингу (ч. 6 ст. 10 Закону)¹². Як наслідок вони не можуть виступати надавачем платіжних послуг за договором платіжного рахунка. Не можуть виступати таким надавачем і «надавачі нефінансових платіжних послуг», оскільки на відміну від цього платіжні послуги віднесені Законом до фінансових послуг (п. 8 ст. 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»).

Що ж до особи користувача платіжних послуг, то згідно з п. 28 ч. 1 ст. 1 Закону такою особою може бути фізична особа або юридична особа, яка отримує чи має намір отримати платіжну послугу як платник або отримувач (або обидва одночасно). При цьому конкретний перелік таких користувачів визначається Законом, який відносить до нього: резидентів України: юридичні особи з місцезнаходженням на території України, які провадять діяльність відповідно до законодавства України; їх відокремлені підрозділи; відокремлені підрозділи юридичних осіб – нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України від імені юридичної особи – нерезидента; фізичні особи – підприємці, фізичні особи, а також нерезиденти України – фізичні особи (пп. 2, 3 ч. 1 ст. 64 Закону). Отже, на відміну від договору банківського рахунка, на підставі якого банком може бути відкритий поточний рахунок юридичній особі – нерезиденту (ч. 3 ст. 4 Закону України «Про валюту і валютні операції»)¹³, п. 28 Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті, затвердженого постановою Правління НБУ від 02 січня 2019 р. № 5)¹⁴, можливість відкриття платіжного рахунка юридичним особам – нерезидентам Законом не передбачена.

По-друге, з аналізу норм статей 1076.9, 1076.10 ЦК України, що будуть введені в дію з 1 серпня 2022 року, та норм ст. 65 Закону можна дійти таких висновків щодо режиму «платіжного рахунка»: а) за цим рахунком користувачу, на ім'я якого він відкритий, забезпечується надання таких послуг: зарахування коштів на платіжний рахунок; видача готівкових коштів із платіжного рахунка; виконання платіжних операцій. Отже, загальний перелік платіжних операцій в цілому не відрізняється від режиму поточного рахунка. Зазначимо й те, що норми про оплатність послуг небанківського надавача платіжних послуг (ч. 4 ст. 1076.10 ЦК України) є аналогічними нормам про оплатність послуг банку за договором банківського рахунка (ч. 4 ст. 1068 ЦК України). Внаслідок цього платіжні послуги небанківського надавача платіжних послуг є оплатними, якщо це передбачено договором. Аналогічними із введенням у дію Закону будуть і норми ЦК України, що регулюють здійснення платіжних операцій, що відбуваються на підставі

договору банківського рахунка та договору платіжного рахунка (ч. 2, 3 ст. 1076.10 ЦК України).

По-третє, а) якщо на поточному рахунку клієнта кошти можуть знаходитися без обмеження в часі, згідно із чим такий рахунок визначається законодавцем як «рахунок, що відкривається банком клієнту для зберігання коштів і виконання платіжних операцій (п. 2 ч. 1 ст. 63 Закону), час знаходження коштів на платіжному рахунку обмежений законом. Відповідно кошти на платіжному рахунку користувача можуть знаходитися лише протягом часу, необхідного для виконання конкретної платіжної операції (ч. 2 ст. 1076.9 ЦК України); б) якщо за користування грошовими коштами, що знаходяться на рахунку клієнта, банк сплачує проценти в порядку та розмірі, встановленому договором або законом (ст. 1070 ЦК України), закон імперативно забороняє небанківському надавачу платіжних послуг нарахувувати проценти на залишок коштів на платіжному рахунку користувача (ч. 2 ст. 1076.9 ЦК України). Це обмеження зумовлено тим, що, як було зазначено вище, платіжний рахунок не призначений для зберігання коштів та залучення коштів, із зобов'язанням щодо подальшого їх повернення. Однак, незважаючи на це, слід зазначити, що ця заборона не поширюється на непроцентні види винагород (наприклад, бонусні програми для залучення користувачів «кешбек» тощо); в) збереження таємниці інформації про діяльність та фінансовий стан користувача, що стала відома небанківському надавачу платіжних послуг у процесі обслуговування користувача та взаємодійсин з ним чи третіми особами під час надання платіжних послуг, здійснюється відповідно до норм гл. 8 Закону (ст. 67–70). З огляду на це потреба у застосуванні у цих відносинах положень ст. 1076 ЦК України щодо банківської таємниці відсутня; г) з приводу застосування до відносин сторін, що виникають за договором платіжного рахунка, положень ст. 1075.1 ЦК України, а також низки положень інших статей пар. 3 гл. 71 ЦК України щодо встановлення приватного обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на платіжному рахунку, слід зазначити таке. Застосування таких обтяжень є поширеним у відносинах між банками та клієнтами, що виникають на підставі договору банківського рахунка, та договору вкладного рахунка. Поряд з тим, як зазначалось, на відміну від поточного або вкладного рахунків, платіжний рахунок не призначений для зберігання коштів, оскільки час знаходження коштів на платіжному рахунку користувача, відкритому у надавача нефінансових платіжних послуг, обмежений лише часом, який необхідний для виконання конкретної платіжної операції, а сам вказаний рахунок, у силу закону призначений виключно для цілей виконання платіжних операцій. Відповідно застосування цих норм Кодексу до зобов'язальних відносин, що виникають на підставі договору платіжного рахунка, є таким, що не відповідає їх змісту; д) ч. 2 ст. 1066 ЦК України надає право банку використовувати грошові кошти на рахунку клієнта, гарантуючи його право безперешкодно розпоряджатися цими коштами. Наявність у законі цієї норми зумовлена тим, що кошти клієнтів, що обліковуються на їх іменних

банківських рахунках, одночасно із цим обліковуються на кореспондентських рахунках банків, які в силу закону є кредитними установами, та мають право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик. Що ж до небанківських надавачів платіжних послуг, то останні: не є кредитними установами; кошти, отриманні вказаними фінансовими установами від користувачів для здійснення платіжних операцій, у силу закону мають бути відокремлені від власних коштів небанківських надавачів платіжних послуг, шляхом їх розміщення на окремому розрахунковому рахунку, який відкривається банком небанківському надавачу платіжних послуг виключно для цілей забезпечення виконання платіжних операцій його користувачів; кошти, отримані небанківськими надавачами платіжних послуг від користувачів платіжних послуг, а також кошти, які надійшли від користувачів або на користь користувачів, перебувають у власності користувачів, якщо інше не встановлено платіжними інструкціями таких користувачів (ч. 2 ст. 20, п. 5 ч. 1 ст. 63 Закону). Це свідчить про відсутність підстав для застосування ч. 2 ст. 1066 ЦК України до відносин, що виникають на підставі договору платіжного рахунка. Ще однією особливістю відносин, що виникають за договором платіжного рахунка за участю фізичних осіб, є те, що користувачі не набувають правового статусу вкладника, а їх кошти на платіжному рахунку статусу вкладу у розумінні ст. 2 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», внаслідок чого користувачі не мають гарантій, встановлених ст. 26 зазначеного Закону¹⁵. На відміну від вказаного Закон лише надає небанківським надавачам платіжних послуг право забезпечувати збереження коштів користувачів шляхом страхування власної відповідальності на випадок неможливості виконання фінансових зобов'язань перед користувачами, або забезпечувати такі кошти банківською гарантією на умовах, що дадуть змогу користувачам отримати від страхової компанії або банку-гаранта відшкодування в розмірі, еквівалентному сумі фінансових зобов'язань (ч. 3 ст. 20 Закону). Зазначимо, що цей підхід національного законодавця в цілому відповідає як положенням Директиви 2015/2366 (ст. 10, ч. 3, 5 ст. 18), так і підходам, запровадженим у Стратегії фінансового сектору України до 2025 р.¹⁶

По-четверте, до договору платіжного рахунка можуть застосовуватись у субсидіарному порядку норми: ч. 3 ст. 1066 ЦК України щодо відсутності у банку права визначення та контролю напрямів використання грошових коштів клієнта, ст. 1067 ЦК України щодо укладення договору банківського рахунка, ст. 1071 ЦК України щодо підстав списання грошових коштів з рахунка, ст. 1072 ЦК України щодо черговості списання грошових коштів з рахунка, ст. 1073 ЦК України щодо правових наслідків неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта, ст. 1074 ЦК України щодо обмеження права розпоряджання рахунком, ст. 1075 ЦК України щодо розірвання договору банківського рахунка. Як і у випадку з банківським кредитуванням поточного рахунка, Закон надає право небанківським надавачам платіжних послуг надавати платіжні послуги на умовах кредиту. Отже, у випадку кре-

дитування банком рахунка клієнта («овердрафт»), у силу норм ч. 8 ст. 10, ст. 22 Закону, небанківські надавачі платіжних послуг можуть надавати вказані фінансові послуги за наявності в них ліцензії на надання платіжних послуг з дотриманням таких умов: 1) ці особи мають право надавати платіжні послуги, передбачені пунктами 4 або 5 ч. 1 ст. 5 Закону; 2) надання кредиту здійснюється виключно у зв'язку з виконанням платіжної операції; 3) кредит надається на короткий строк, що не може перевищувати 12 місяців з дати надання коштів. Зазначимо, що, незважаючи на те, що овердрафт у банківській діяльності є переважно короткостроковим, у законі строк вказаного банківського кредиту імперативно не обмежується; 4) кредит не може надаватися за рахунок коштів, отриманих від користувачів для цілей виконання платіжних операцій та/або в обмін на випущені електронні гроші; 5) розмір власного капіталу небанківського надавача платіжних послуг має відповідати вимогам, встановленим НБУ до надавачів платіжних послуг, які мають право надавати кредит. Зазначимо, що наведенні норми Закону з приводу кредиту фактично відтворюють положення п. 4 ст. 18 Директиви 2015/2366. Що ж до правового регулювання прав та обов'язків сторін, пов'язаних з кредитуванням платіжного рахунка, то в силу норм ч. 3 ст. 1076.9 ЦК України, ч. 2 ст. 1069 ЦК України вони визначаються положеннями про позику та кредит (пар. 1, 2 гл. 71 ЦК України), якщо інше не встановлено договором або законом. Своєю чергою відповідно до цього відносини за участю споживачів підпадають під дію норм Закону України «Про споживче кредитування» (ч. 3 ст. 22 Закону).

Висновки. Договір платіжного рахунка є видом договору банківського рахунка, з яким він співвідноситься як вид та рід. Цей договір є договором про надання платіжних послуг, який характеризується таким: він є консенсуальним, двостороннім, може бути оплатним або безоплатним. Оскільки, укладаючи договір банківського рахунка, сторони мають певну мету (здійснення безготівкових розрахунків, касових операції тощо), договір платіжного рахунка слід віднести до каузальних правочинів. Залежно від умов договору він може бути безстроковим або строковим. Незважаючи на те, що ч. 1 ст. 65 Закону встановлює лише право небанківського надавача платіжних послуг на відкриття платіжних рахунків, у силу ч. 3 ст. 1076.9 ЦК України та ч. 2 ст. 1067 ЦК України договір платіжного рахунка близький до публічного договору та на практиці буде укладатись переважно за моделлю договору приєднання. На відміну від договору банківського рахунка цей договір згідно з Законом характеризується таким: а) особливим суб'єктним складом. Небанківським надавачем платіжних послуг за договором платіжного рахунка можуть виступати лише платіжні установи (у т. ч. малі платіжні установи), оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, акредитовані філії іноземної платіжної установи, які отримали ліцензію НБУ на надання фінансових послуг, перелічених у пп. 1–3 ч. 1 ст. 5 Закону, включені НБУ до Реєстру платіжної інфраструктури. Користувачем можуть бути фізичні та юридичні особи (резиденти та нерезиденти), але на відміну від договору бан-

ківського рахунка таким користувачем не може бути юридична особа – резидент; б) час знаходження коштів на платіжному рахунку користувача обмежений законом лише часом, необхідним для виконання конкретної платіжної операції; в) нарахування процентів на залишок коштів на платіжному рахунку користувача імперативно заборонено законом; г) кошти користувачів на платіжному рахунку не мають статусу вкладу та не мають гарантій, встановлених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». На відміну від цього Закон надає небанківським надавачам платіжних послуг лише право забезпечувати збереження коштів користувачів шляхом страхування власної відповідальності на випадок неможливості виконання фінансових зобов'язань перед користувачами, або забезпечувати такі кошти банківською гарантією на умовах, що дадуть змогу користувачам отримати від страхової компанії або банку-гаранта відшкодування в розмірі, еквівалентному сумі фінансових зобов'язань.

1. Про платіжні послуги: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>. 2. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>. 3. Директива (ЄС) 2015/2366 Європейського парламенту та Ради від 25.11.2015 про платіжні послуги на внутрішньому ринку та про внесення змін до Директив 2002/65/ЄС, 2009/110/ЄС і 2013/36/ЄС та Регламент (ЄС) № 1093/2010, яка скасовує Директиву 2007/64/ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/es-20152366.pdf>. 4. План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF#Text>. 5. Концепції реформування платіжного законодавства України від 23 липня 2019 р. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Presentation_ChangeConcept_Public.pdf?v=4. 6. Code monétaire et financier. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000035731653/. 7. Zahlungsdiensteaufsichtsgesetz. ZAG. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/zag_2018/_1.html. 8. Ефимова Л. Г. Банковский счет по праву Швейцарии. *Актуальные проблемы российского права*. 2015. № 1 (50). С. 83–87. 9. Банковское право Европейского союза, Франции, Швейцарии, Германии, США, КНР, Великобритании: монография / ответ. ред. Л. Г. Ефимова. Москва: Проспект, 2016. 10. Гражданский кодекс Российской Федерации. Часть вторая. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_902779e5d4849d8ca1f3cd88dff170479109e12b2f3be/. 11. Ерохина М. Е., Примак Т. К., Шпак Ю. А. Совместные счета: некоторые аспекты. *Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта*. Сер. Гуманитарные и общественные науки. 2016. № 4. С. 10–15. 12. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>. 13. Про валюту і валютні операції: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>. 14. *Офіційний вісник України*. 2019. № 14. Стр. 52, ст. 511. Код акта 93390/2019. 15. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>. 16. Стратегія фінансового сектору України до 2025 р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sectoru_ua.pdf.

References

1. Zakon Ukrainy «O platezhnykh uslugakh». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>. [ukr].
2. Zakon Ukrainy «O platezhnykh sistemakh i perevode sredstv v Ukraine». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>. [ukr].
3. Direktiva (YES) 2015/2366 Yevropeyskogo parlamenta i Soveta ot 25.11.2015 o platezhnykh uslugakh na vnutrennem rynke, i o vnesenii izmeneniy v Direktivu 2002/65/YES, 2009/110/YES i 2013/36/YES (YES) № 1093/2010, otmenyayushchey Direktivu 2007/64/YES. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/es-20152366.pdf>. [ukr].
4. Plan mer po vypolneniyu Soglasheniya ob assotsiatsii mezhdru Ukrainoy, s odnoy storony, i Yevropeyskim Soyuzom, Yevropeyskim soobshchestvom po atomnoy energii i ikh gosudarstvami-chlenami, s drugoy storony, utverzhennogo postanovleniyem Kabineta Ministrov Ukrainy ot 25 oktyabrya 2017 g. N 1106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF#Text>. [ukr].
5. Kontseptsii reformirovaniya platezhnogo zakonodatel'stva Ukrainy ot 23 iyulya 2019g. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Presentation_Change_Concept_Public.pdf?v=4. [ukr].
6. Code monétaire et financier. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000035731653/.
7. Zahlu ngdsdienstaufsichtsgesetz. ZAG. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/zag_2018/_1.html.
8. Yefimova L. G. Bankovskiy schet po pravu Shveytsarii. *Aktual'nyye trudnosti russkogo prava*. 2015. №1 (50) yanvar' C. 83–87. [rus].
9. Bankovskoye pravo Yevropeyskogo soyuza, Frantsii, Shveytsarii, Germanii, SSHA, KNR, Velikobritanii: monografiya/otvet. Red. L. G. Yefimova. Moskva: Prospekt, 2016. 656 c. [rus].
10. Grazhdanskiy kodeks russkoy Federatsii. Chast' vtoraya. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_9027/9e5d4849d8ca1f3cd88df170479109e12b2f3be/. [rus].
11. Yerokhina M. E., Primak T. K., Shpak Yu. A. Sovmestnyye scheta: nekotoryye aspekty. *Vestnik Baltiyskogo federal'nogo universiteta im. I. Kanto*. Ser. Gumanitarnyye i publichnyye nauki. 2016. № 4 S. 10–15. [rus].
12. Zakon Ukrainy «O finansovykh uslugakh i gosudarstvennom regulirovaniy rynkov finansovykh uslug». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>. [ukr].
13. Zakon Ukrainy «O valyute i valyutnykh operat siyakh». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>. [ukr].
14. *Ofitsial'nyy vestnik Ukrainy*. 2019. № 14. 52. stat'ya 511. Kod akta 93390/2019. [ukr].
15. Zakon Ukrainy «O sisteme garantirovaniya vkladov fizicheskikh lits». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>. [ukr].
16. Strategiya finansovogo sektora Ukrainy do 2025g. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sektoru_ua.pdf. [ukr].

Babaskin Anatoliy. Legal nature of the payment account agreement in the civil legislation of Ukraine

Since the Law of Ukraine «On Payment Services» introduced in 2022, the Law of Ukraine «On Payment Services» is being introduced to the legislation of Ukraine, the state of law normative legal acts of the EU, in the wake of the provisions of the Directive (EU) 2015/2366 in 2015 internal market, that about the introduction of changes to Directives 2002/65 / C, 2009/110 / EC and 2013/36 / EC and Regulation (EC) No. 1093/2010, which skasovy Directive 2007/64 / EC. that the pre-emptive provisions of the Law, Chapter 72 of the Central Committee of Ukraine will be supplemented by par. 3 «Payment rakhunok» (Articles 1076.9, 1076.10). I'll look at the introduction of the meaning of the advancement of civil legislation, as it will be introduced at once from the introduction into the Law.

The aim of the article. On the basis of the analysis of Ukrainian legislation, EU legislation, scientific advances in the sphere of civil law and banking legislation, to the standards of Ukrainian legislation, how to regulate the payment agreement. To achieve the goal of setting up the contract: 1. Conduct an analysis of the legal nature

of the payment agreement. 2. Vznachiti sp_vvvidnoshennya agreement of payment rakhunku if agreement of bank rakhunku. 3. Vznachiti norms according to the agreement of the bank account, as it is subsidized to be fixed up to the agreement of the payment order.

Results. SOCA those scho power law reguluyuvannya klientskih bankivskih rahunkiv prisvyachena-valued Quantity NAUKOVO publikatsiy of Ukrainian inozemnih avtoriv that, in the same hour okremih doslidzen legal reguluyuvannya contract platizhnogo rahunku in ukrainskiy tsivilistichniy nautsi not conducted through vidsutnist in tsivilnomu zakonodavstvi Ukraine konstruksii this contract. Appointed, due to the implementation of the legislation of Ukraine, the norms of Directive 2015/2366, will increase the need for such scientific advances.

Conclusions. Agreement of a payment rakhunka € by the type of a bank rakhunka agreement, which type of rakhunka shall be accepted as a type of such rid. Instruction of the contract is an agreement on the provision of payment services, which is characterized as follows: wine is consensual, bilateral, can be paid or free of charge. Oskilki, arranging the agreements of the bank's rakhunka, the parties and passing through the meta (the state of the non-cash transactions, cash transactions too), the agreements of the payment rakhunku should be brought up to the causal rights. As a matter of fact, the agreement can be either stringless or stringless. Uninvolved on those scho h. 1 tbsp. 65 The law will establish depriving the right of non-bank payment of payment services for the approval of payment services, by virtue of Part 3 of Art. 1076.9 of the Central Committee of Ukraine, that part 2 of Art. 1067 of the Central Committee of Ukraine the agreement of a payment rakhunka is close to a public agreement, but in practice we can keep up with the model of the agreement. On the basis of the agreement of the bank rakhunku, the instructions of the agreements, according to the Law, are characterized by the following: a) a special sub-warehouse. With a non-bank charge of payment services for a payment agreement, you can install (including small payments), the operator of the mail order; install the electronic pennies, accredited by the Ukrainian branch of the Ukrainian payment, the last payment, overridden in clauses 1 – 3 h. 1 tbsp. 5 of the Law included by the National Bank of Ukraine to the Registry of Payment Infrastructure. We can corroborate both physical and legal individuals (resident and non-resident), albeit on the view of the bank's agreement on the basis of the agreement of a bank rakhunku, such a clerk cannot be a legal person – a non-resident; b) the hour of the knowledge of costs for the payment rakhunka of the koristuvach, the law is deprived of the hour necessary for a specific payment operation; c) the increase of interest on the surplus of cash on the payment rakhunka of the koristuvach is imperatively fenced off by law; d) don't compromise on the status of the deposit and do not miss the guarantees established by the Law of Ukraine «On the system of guaranteeing deposits of physical assets». On vidminu od tsogo Act nadæ nebankivskim nadavacham platizhniy poslug lishe right zabezpechuvati zbrezhennya koshtiv koristuvachiv Shlyakhov strahuvannya vlasnoi vidpovidalnosti on vipadok nemozhливosti vikonannya finansovih zobov'yazan before koristuvachami, abo zabezpechuvati taki Costa bankivskoyu garantiyu in the minds scho give zmozgu koristuvacham otrimati od strahovoï kompanii abo bank -Guarantee of vidshkoduvannya in size, equivalent to the sum of financial crops'yazan.

Key words: payment account, payment account agreement, bank account agreement, payment institution, financial institution, bank, non-bank financial institution, monetary obligations, interest.